

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

8. In qua amplius confirmantur dicta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

Quaest. III. Vtrum relatio sit vtrumque, &c. 725

Filius, & Spiritus sanctus dici non possint de invicem, sed alij sunt ab invicem; quia praedictis duobus modis est Deus de Deo, &c. & cap. 5. non longe à principio, eadem epist. sic ait, supradicta relationis oppositio, quae ex eo nascitur, quia praedictis duobus modis Deus de Deo est, prohibet Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum de invicem dici, & propria singulorum alij attribui.

SUBSECTIO VIII.

In qua amplius confirmantur dicta.

127 **O**Via duae personae simul non sunt una persona in Divinis, & ratio est manifesta: quia personalitas uniuscuiusque est omnino incommunicabilis ceteris; sed relationes v. g. Paternitatis, filiationis, &c. sunt etiam omnino incommunicabiles; relatio enim paternitatis minime est communis Patri, & Filio; sed solum est propria Patri, ut patet ex Anatematis, quos contra Nestorium edidit, Cyrillus Alexandrinus hortante Concilio Ephesino (habetur in 5. tom. eiusdem Concilij, cap. 1. anatematis no. 9.) ibi: unigenitum Dei Verbum omnia praeter solum paternitatem cum Patre aequalia, & communia habens, & Concilium florentinum ex literis unionis Eugenij quarti sic decernit: omnia, quae Patris sunt ipse Pater unigenito Filio suo gignendo dedit, praeter esse Patrem. Et Augustinus 5. de Trin. cap. 14. sic ait, est Filius hoc omnino, quod Pater, non tamen est Pater; idem docet Cyrillus lib. 2. thesauri, cap. 1. ibi, nihil proprium vni est, quod alteri non inest excepta solummodo Patris, & Filij appellatione, ac re: quod adeo verum est, ut pro axiomate in Theologia habeatur, sumpto ex Augustino, qui constanter ubique docet, Patrem, Filium, & Spiritum sanctum esse unum tantum secundum ea omnia, quae absoluta sunt: ceterum quoad ea solummodo, quae relative dicuntur non esse unum, sed tres, nec praedicari de se invicem, ac proinde nec Patrem solum esse Filium, nec Filium, & Patrem simul esse Filium, & verumque non esse unum Verbum, ita docet lib. 5. de Trin. cap. 8. à principio, & cap. 11. à principio; fusius autem lib. 7. cap. 2. & cap. ult. inter medium, & finem, & per epilogum lib. 8. cap. 1. initio, & lib. 11. cap. 10. prope medium. Idem frequenter repetit serm. 38. de tempore, praecipue inter principium, & medium. quam doctrinam recipiunt Magister, & communiter Scholastici in primo dist. 22. capite sciendum, & cap. Deus.

128 **E**rgo duae relationes non sunt una relatio, neque duo relativa sunt unum relativum, ratione cuius paternitas, & Filiatio simul in divinis non sunt paternitas, & Pater, & Filius simul non sunt Pater: sicut Filius, & Pater simul non sunt Filius: ergo paternitas in Divinis non est formaliter idem quod vtrumque extremum correlativum: alias daretur ansa ad confundendas personas, quod prohibuit strictissime Athanasius in Symbolo, illis verbis. Neque substantiam separantes, neque confundentes personas: ergo omnino

est expellenda sententia, quae docet vtramque personam simul esse Patrem, & vtramque personam simul esse Filium.

Deinde, quia Pater per vos, aut Paternitas praedicamentalis est persona generans, & genita simul: sed prima persona Trinitatis per vos est vere Pater tam praedicamentally, quam transcendentally: ergo prima persona est generans, & genita, quod est falsissimum ut docet Athanasius in Symbolo; ibi: Pater à nullo est factus nec creatus, nec genitus: ergo Pater in divinis, aut paternitas nullo modo est viraque persona simul: sed sola prima, quod sic patet: quia relatio praedicamentalis paternitatis fundatur in persona generante, ita ut persona, quae non genuerit, non sit Pater. Unde sola persona generans est Pater: sed sola prima persona in divinis generat Filium: ergo sola prima persona in Divinis est Pater, sive praedicamentally, sive transcendentally.

Maiores illa sic patet ex Athanasio oratione 2. 130 contra Arianos, inter principium, & medium, ibi: quia genuit, Pater est, & Filius, quia aliunde genitus est solus: ergo Pater, Pater, quia solus Pater genuit, sicut solus Filius, Filius; quia solus Filius genitus est: quae verba concordant cum illis, quibus usus est in Symbolo ipse Athanasius ad probandum solum Patrem esse ingentum, & generantem Filium, & Filium solum esse genitum à solo Patre: verba sic se habent, Pater à nullo est factus nec creatus, nec genitus, Filius à Patre solo est, non factus, nec creatus: sed genitus; Spiritus Sanctus à Patre, & Filio non factus, nec creatus, nec genitus; sed procedens.

Similia multoties profert Cyrillus Alexandrinus veluti libris Dialogorum de Trin. & praecipue lib. 2. colum. 2. & lib. 4. colum. 5. dicit, Pater solus quidem, quia solus genuit, & lib. 1. thesauri, c. 5. circa medium, Pater est, quia generat, Filius quia generatur. Nazianzenus orat. 37. de Theologia, vero 5. colum. 5. ex ijs vero ait, quod genitus non sit, & quod genitus, & quod procedat effectum est, ut alius Pater, alius Filius, alius Spiritus sanctus appelletur. Ambrosius lib. 1. de fide ad Grat. cap. 2. circa medium. Filius, inquit, quia genitus ex Patre; idem colligitur ex omnibus fere Patribus assentibus, propterea Filium esse, vel appellari Verbum, quoniam genitus est, sive conceptus per mentem. Clarius Gregorius Boetius lib. de Trin. prope ad medium, quam ad finem, hoc solo, inquit, differens à Patre Filius, quod ille Pater est, & hic Filius, id est quod ille genuit, & hic natus est, ratione cuius dixit Ambrosius lib. de Incarnationis Dominicae mysterio, c. 9. in medio, ita scribit cum Filium dico generatum significo, cum Patrem quoque dico generasse declaro; eadem reperit Ambrosius 4. de fide ad Gratian. c. 4. cur Filius Pater non est, inquit, quia, & Pater Filius non est, quia non iste generavit, quia nec ille generatus est, nec ideo minus habet Filius, quia Pater non est; dixit enim Filius, omnia quae Pater habet; mea sunt; adeo generatio in paterna proprietate non in iure est potestatis: ergo solus dicitur Pater, quia solus generavit, & Filius dicitur Filius; quia solus genitus est à solo Patre.

Secundo ratione sic probatur, quia relatio paternitatis est relatio originis, interrogo, an sit originis activae, vel passivae; sed non passivae, ut

Y y y 3 fides

fides nostra docet; ergo activa: ergo solum ille dicitur Pater, qui producit ex vi originis activæ per intellectum: sicut solum ille dicitur Filius qui productus est per intellectum: sed producere per intellectum est generare: ergo solum illa persona dicitur Pater, quæ generat; sed sola prima persona generat, & minime generant duæ personæ simul, videlicet Pater, & Filius secundum nostram fidem catholicam: ergo sola prima persona est Pater, & minime sunt Pater, & Filius simul.

¹³³ Vergetur, quia relatio prædicamentalis solum est in eo subiecto, in quo est transcendentalis similis illi: quia ex vi relationis transcendentalis subiectum est capax talis relationis prædicamentalis: sed relatio transcendentalis paternitatis solum est in prima persona, & non in prima, & secunda: ergo relatio prædicamentalis etiam debet esse solum in prima (loquor de paternitate.) Maior probatur: Relatio spiratoris activi est prædicamentalis, & illa non est in principio spirativo, & in Spiritu sancto simul: sed solum in principio spirativo, quia solum principium spirativum producit Spiritum sanctum, & non producit Spiritum sanctum principium spirativum, & ipse Spiritus sanctus simul: ergo relatio prædicamentalis, quæ sequitur ad originem activam solum est in principio activo, ubi datur relatio transcendentalis principij activi, & non simul in principio activo, & termino producti; sed paternitas est relatio prædicamentalis sequuta ad originem activam: ergo solum est in principio activo generante, scilicet in prima persona, & non in generante, & genito simul, ac proinde talis paternitas non erit generans, & genitum simul: sed solum prima persona.

¹³⁴ Tandem sic probatur, quia nullum relativum in Divinis est compositum ex duabus partibus: sed unumquodque relativum est simplex. Vnde Pater in Divinis non coalescit ex duabus partibus, ut docuit Athanasius, *orat. contra gregales Sabelli*, multo propius ad medium, quam ad principium, loquens de Patre, & Filio, ibi: duos autem non bifidos ex duabus partibus: sed duos protus integros, eo quod integer sit, & perfectus Filius ex integro, & perfectio Patre; ubi asserit Athanasius, neque Patrem componi ex duabus partibus in esse Patris, neque Filium; sed potius Patrem esse integrum Patrem, & filium esse integrum filium, ita ut unaquæque persona sit simplicissima sine vlla compositione, ut ait Richardus Victorinus *lib. 3. de Trinit. toto cap. 22.* cuius in fine concludit; in singulis itaque summa simplicitas, & ideo Basil. *homil. 28. contra Sabellian.* plenus est, inquit, Pater, non pars alterius: sed perfectus, & totus in se ipso considerandus; ad quod respiciens Bernardus *epist. 190. ad Innocentium*, ita dissert de summo bono Trinitatis; totum, inquit unum est totum, nec superabundans in tribus, nec imminutum in singulos; sed per vos Pater prædicamentally componitur, & coalescit ex persona genita, & generante: ergo talis Pater non est dandus in divinis: vnde Cyrillus Alexandrinus *lib. 3. thesauri, cap. 4. prope finem*; ita redarguit hæreticos, quomodo Pater omnium rerum principium erit, si non simplex, sed compositus erit: primum enim simpliciter, haudquam compositum esse potest, quia nihil potest ipso præintelligi, à quo componatur, nec vlla diversitas in primo simpliciter est; composita vero

congregationem diversorum simplicium habent, quæ ipsi necessario præintelliguntur: sic ille, cui consonat Ambrosius in Symbolo Apostolorum *cap. 1. post medium*, ibi; compositus esse non potest, cum aliqua eo anteriora existere putare nefas sit.

Vnde sapienter Iustinus *quæst. 129. ad orthodoxos*, 135 qui non habet, inquit, à quo factus sit, nec compositus est; ergo Pater simplicissime est Pater, neque villo modo in ratione Patris compositus debet esse, sicut nec Filius, aut Spiritus sanctus; quod optime docuit Augustinus *lib. 3. contra Maximinum, c. 10. ad finem*, ibi: propter uniuscuiusque relationem; & proprietatem tres personæ sunt, & propter singulorum perfectionem partes unius non sunt, quid clarius, & evidenti ad nostram sententiam demonstrandam: ergo illa est omnino vera, & adversaria omnino falsa, ac proinde reiicienda.

Maioris illius primæ pars est nota: quia simpliciter omnimoda est perfectio quæ formaliter reperitur in Divinis, & in his, quæ formaliter in Deo inveniuntur; vnde compositio vera omnino excludenda est à perfectionibus Divinis; atqui esse relativum, aut relationem est perfectio in Deo: ergo habet omnimodam simplicitatem sine vlla compositione, ratione cuius spiratio activa, quæ est relatio, non componitur à parte rei ex Filiatione, & paternitate, sed potius ut vna simplicissima relatio, identificatur cum paternitate, & Filiatione, ratione cuius Pater, & Filius sunt unum simplex principium Spiritus sancti: bene enim potest in Divinis vna simplicissima entitas identificari cum duabus relationibus realiter distinctis, ut videre est in Divinitate, quæ identificatur simplicissime sine vlla compositione cum paternitate, & filiatione. Ita similiter in nostro casu vna simplicissima relatio spirationis activæ identificatur cum Paternitate, & Filiatione sine vlla compositione.

SECTIO III.

In qua alia argumenta contra adversarios ponuntur.

¹³⁷ Quinto argumentor principaliter, relatio effectus creaturæ ad creatorem non potest formaliter provenire à Deo: ergo talis relatio non includit formaliter terminum, Deum videlicet: proba antecedens, omnis forma, vel quasi forma tribuens aliquem effectum ut quod, debet habere illum in se ut quo, eo modo quo illum tribuit; sed Deo repugnat essentialiter esse effectum creatum ut quo complete, vel incomplete: ergo relatio effectus in creatura tota provenit ab ipsa formaliter, & minime à Deo. Maior est fundamentum adversariorum, quorum sententiam modo impugnamus. Minor, in qua est tota difficultas, adeo certa est, ut oppositum sit absurdissimum; Deus enim essentialiter, adæquate, complete, & totaliter est ens creatum à se independentem, & totaliter est ens creatum à se independentem: ergo repugnat illi omnis ratio effectus creati: ergo neque ut quo, neque ut quod potest esse effectus creatus complete, vel incomplete: ergo relatio, seu denominatio effectus creati in creatura provenit complete ab ipsa creatura: ergo relatio effectus creati complete, & totaliter est in creatura: pater consequentia. In illo est complete alia qua